

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe umane și social- politice
Domeniul de studii	Asistență socială
Ciclul de studii	Licență, zi
Programul de studii/calificarea	Asistență socială

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Servicii de protecție a copilului				
Titularul activităților de curs	Lector dr. Iacobescu Maria Rodica				
Titularul activităților de seminar	Lector dr. Cormoș Cristina				
Anul de studiu	II	Semestrul	IV	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	5	Curs	3	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	70	Curs	42	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:		ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe		35
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren		20
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri		25
II d) Tutoriat		-
III Examinări		3
IV Alte activități (precizați):		-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	153
Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Sala dotată cu aparatura necesară (videoproiector, tablă magnetică)
Desfășurare aplicații	• Seminar
	• Laborator
	• Proiect

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea, pe baza cunoștințelor însușite, a abilității de a identifica copiii aflați în dificultate. - Analiza și evaluarea fiecărui caz social și stabilirea, potrivit legii, a tipului de intervenție și a măsurilor de protecție socială. - Formarea și dezvoltarea deprinderilor necesare în vederea planificării tuturor activităților și demersurilor legate de rezolvarea problemelor copilului aflat în situație de risc, ținând cont de principiile grijii pentru copil și interesul superior al acestuia. - Implicarea în acțiunile comunitare centrate pe prevenirea intrării copilului în sistemul de îngrijire rezidențial și menținerea lui în mediul familial. - Implicarea în activități de promovare a măsurilor de prevenire a abuzului asupra copilului. - Consilierea socială a copiilor aflați în dificultate, în vederea depășirii situațiilor cu care se confruntă și, eventual, orientarea către servicii sociale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice explicite, specifice specialistului în asistența socială a copilului. • Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din acest domeniu. • Cultivarea unor atitudini de înțelegere, acceptare și ajutorare a copiilor aflați în dificultate. • Formularea unor idealuri bazate pe libertate, moralitate, egalitate de șanse. • Dezvoltarea abilității de a colabora cu specialiștii din alte domenii în vederea rezolvării problemelor copiilor aflați în situații de risc.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Prin temele abordate și dezvoltate în curs se urmărește înțelegerea și însușirea de către studenți a conceptelor, definițiilor, teoriilor, clasificărilor specifice acestei discipline de învățământ, dar și cunoașterea și aplicarea măsurilor și serviciilor de protecție a copiilor aflați în dificultate.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea relației dintre societate, familie și copil; • Cunoașterea și interpretarea reglementărilor speciale privind protecția drepturilor copilului; • Identificarea factorilor sociali ce pot determina apariția unor probleme în dezvoltarea fizică sau psihică a copiilor; • Proiectarea unor planuri de prevenție și intervenție în cazul diferitelor forme de abuz, exploatare a copilului; • Stimularea unei atitudini responsabile față de asistența și protecția copiilor în cadrul sau în afara familiei.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
I. Copii aflați în dificultate I.1. Categoriile de copii care necesită protecție și asistență socială.	3		

I.2. Copilul abandonat I.2.1. Aspecte teoretice cu privire la abandonul copilului I.2.2. Forme ale abandonului I.2.3. Abandonul în maternitate I.2.4. Abandonul în instituțiile de ocrotire I.2.5. Factori de risc și cauze ale abandonului copilului I.2.6. Procesele abandonului și părintele care abandonează I.2.7. Trauma pierderii la copil	3+3	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector	
I.3. Copilul neglijat și abuzat I.3.1. Definiții; forme ale abuzului asupra copiilor I.3.2. Neglijarea copilului I.3.3. Efectele abuzului asupra copiilor	3		
I.4. Copilul instituționalizat I.4.1. Istoria instituționalizării copiilor în România I.4.2. Instituționalizarea și riscurile ei asupra dezvoltării a) Aspecte ale instituționalizării b) Starea de sănătate a copilului instituționalizat c) Dezvoltarea personalității copiilor instituționalizați d) Comportamentul social al copilului instituționalizat	3	Prelegerea interactivă, conversația euristică, problematizarea, studii de caz resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector	
I.5. Copiii străzii I.5.1. Definiția conceptului; cauzele fenomenului I.5.2. Categoriile de copii ai străzii I.5.3. Viața în stradă I.5.4. Reintegrarea socială a copiilor străzii I.5.5. Asistența socială stradală	3	Prelegerea interactivă, conversația euristică, problematizarea, studii de caz resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector	
II. Protecția socială a copilului aflat în dificultate II.1. Sistemul de protecție a copilului; dilemele protecției copilului	3		
II.2. Servicii de asistență socială pentru copiii aflați în dificultate: - Centru maternal - Centre de zi pentru copii - Centrul de consiliere și sprijin pentru părinți - Serviciul de prevenire a abandonului de copii prin planificare familială - Serviciul de Monitorizare, Asistență și sprijin al Femeii Gravide predispuse să abandoneze copilul - Centrul de pregătire și sprijin a reintegrării și integrării copilului în familie - Serviciul de asistență și sprijin pentru copil în exprimarea liberă a opiniei sale - Centrul de consiliere și sprijin pentru copilul maltratat, abuzat, neglijat - Serviciul de orientare, supraveghere și sprijinire a copiilor străzii - Servicii pentru copiii străzii - Centrul de primire a copilului în regim de urgență și de evaluare - Serviciul de sprijin și asistență pentru tinerii în dificultate Centru de plasament	3+3	Prelegerea interactivă, conversația euristică, problematizarea, studiul de caz resurse: laptop + videoproiector	

II.3. Măsurile de protecție a copilului aflat în dificultate II.4. Măsurile de protecție de tip familial II.4.1. Menținerea copilului în propria familie II.4.2. Plasamentul familial - Plasamentul copilului la o persoană sau la o familie - Încredințarea minorului unei familii sau unei persoane - Plasamentul în regim de urgență	3		
II.4.3. Asistența maternală - Criterii de selecție pentru asistenții maternali - Etapele procesului de selecție și evaluare - Evaluarea asistentului maternal - Procesul de formare a asistenților maternali - Atestarea asistentului maternal profesionist - Procesul de plasament al copilului la asistentul maternal - Hotărârea de plasament - Supervizarea plasamentului - Planul individual de permanență - Încheierea plasamentului	3+3		
II.4.5. Adopția Condițiile de fond ale adopției Consimțământul la actul adopției Impedimente la adopție Efectele adopției Cauze care determină desfacerea adopției Etapele procesului de adopție Încredințarea copilului în vederea adopției Supervizarea plasamentului	3+3	Prelegerea interactivă, discuția tematică, problematizarea, resurse: laptop + videoproiector	
Bibliografie			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cojocaru, Daniela, <i>Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România</i>, Editura Polirom, Iași, 2008 2. Cojocaru, Ștefan, <i>Prevenirea abandonului și dezinstituționalizarea copiilor în Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare</i>, Editura Lumen, Iași, 2002 3. Constantin, Mădălina, <i>Maltratarea copilului. Între cunoaștere și intervenție</i>, Editura Lumen, 2008 4. Dumitrana, Magdalena, <i>Copilul instituționalizat</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998 5. Filipescu, Ion, <i>Adopția, protecția și promovarea drepturilor copilului</i>, Editura Universul juridic, București, 2001 6. Florescu, Laura, Frățiman Livia, <i>Ontogeneza dezvoltării în situații de abandon</i>, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2000 7. Ionescu, S.(coord.), <i>Copilul maltratat. Evaluare, prevenire și intervenție</i>, Editura Fundația Internațională pentru Copil și Familie, București, 2001 8. Iovu, Mihai- Bogdan, <i>Conceptualizarea abuzului și neglijării copilului în familie</i>, Editura Lumen, Iași, 2008 9. Irimescu, Gabriela, <i>Protecția socială a copilului abuzat</i>, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006 10. Muntean, Ana, <i>Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici</i>, Editura Polirom, Iași, 2013 11. Muntean, Ana, <i>Comunicarea emoțională cu copilul victimă a maltratării</i>, Editura Tempus, Ploiești, 2009 12. Muntean, Ana, <i>Familii și copii în dificultate. Note de curs</i>, Editura Mirton, Timișoara, 2001 Nelson, Charles A.; Fox, Nathan A.; Zeanah, Charles H., <i>Copiii abandonați ai României. Privățune, dezvoltare cerebrală și eforturi de recuperare</i>, Editura Trei, 2014 13. Roth- Szamoskozi, Maria, <i>Protecția copilului - Dileme, Concepții și Metode</i>, Editura Presa 			

Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999

14. Șoitu, Conțiu Tiberiu, *Asistența maternală. Abordare trans-europeană*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 2014

15. Șoitu, Conțiu Tiberiu, *Instituționalizarea copilului în Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare*, Editura Lumen, Iași, 2002

16. Teclici, Y., *Vina de a fi copil al străzii*, Editura Oscar Print. Bucuresti. 1998

17. Adopția națională, Ghiduri de bună practică în asistența socială a familiei și a copilului, Editura Lumen, Iași, 2002

18. Asistența maternală, Ghiduri de bună practică în asistența socială a familiei și a copilului, Editura Lumen, Iași, 2002

19. Holt România, Ghiduri de bună practică in asistența socială a copilului și a familiei, Editura Lumen, Iași, 2002

20. Balahur, Doina, *Protecția drepturilor copilului ca principiu al asistenței sociale*, Editura All, București, 2001

Killen, Karl, *Copilul maltratat*, Editura Eurobit, Oradea, 1998;

Bibliografie minimală

1. Cojocaru, Daniela, *Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006
3. Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
4. Nelson, Charles A.; Fox, Nathan A.; Zeanah, Charles H., *Copiii abandonați ai României. Privățune, dezvoltare cerebrală și eforturi de recuperare*, Editura Trei, 2014
5. Roth- Szamoskozi, Maria, *Protecția copilului - Dileme, Concepții și Metode*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999
6. Teclici, Y., *Vina de a fi copil al străzii*, Editura Oscar Print. Bucuresti, 1998

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
• Copilăria - concept al modernității.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Drepturile copilului. Nevoile de bază ale copilului.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii abuzați și neglijați.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii aflați în dificultate. Copilul abandonat	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copilul instituționalizat.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii cu dizabilități	2	Conversația	

		euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii cu autism	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii cu Sindrom Down	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copilul infectat HIV/seropozitiv	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii străzii. Profilul specific al copiilor străzii	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Copiii cu părinți plecați în străinătate.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Protecția socială a copilului aflat în dificultate.	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	
• Măsuri de protecție	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, lucru în echipă	

Bibliografie

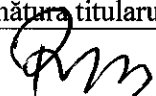
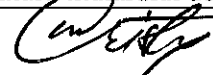
- Cojocaru, Daniela, *Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România*, Editura Polirom, Iași, 2008
- Irimescu, Gabriela, *Asistența socială a familiei și copilului*, Editura Universității "Al. I. Cuza", Iași, 2004
- Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2006
- Mihăilescu Ion, *Rotul familiei în dezvoltarea copilului*, Editura cartea Universitară, București, 2004
- Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
- Muntean, Ana; Munteanu, Anca, *Violență, traumă, reziliență*, Editura Polirom, 2011
- Neamțu, G. (coord.), *Enciclopedia Asistentei sociale*, Editura Polirom, Iași, 2016;
- Neamtu, G. (coord.), *Tratat de asistența socială*, Editura Polirom, Iasi, 2011;
- Neamțu, N. (coord.), *Practica asistenței sociale centrată pe individ și familie: studii de caz*, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2008;
- Spânu, Mariana, *Introducere în asistența socială a familiei și protecția copilului*, Editura tehnică,

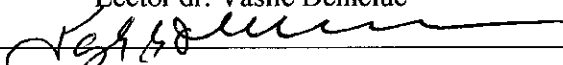
Chișinău, 1998 <ul style="list-style-type: none"> Manualul pentru implementarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
Bibliografie minimală
<ul style="list-style-type: none"> Irimescu, Gabriela, <i>Asistența socială a familiei și copilului</i>, Editura Universității "Al. I. Cuza", Iași, 2004 Irimescu, Gabriela, <i>Protecția socială a copilului abuzat</i>, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2006 Muntean, Ana, <i>Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici</i>, Editura Polirom, Iași, 2013 Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> Înțelegerea, însușirea și redarea conceptelor, definițiilor, teoriilor, tipologiilor prezentate în temele cursului; abilități, cunoștințe certe și profund argumentate; exemple analizate, comentate; mod personal de abordare și interpretare; parcurgerea bibliografiei. 	Examen scris	50%
Seminar	-Evaluarea implicării active în cadrul seminariilor, prezentarea de teme, referate sau proiecte, participarea la lucrul în echipă.	Evaluare activitate seminar	50%
Seminar			
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> insușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; cunoașterea problemelor de bază din domeniu. alcătuirea unui studiu de caz 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20.09.2018		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
24.09.2018	Lector dr. Vasile Demciuc

Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului
24.09.2018	Prof. dr. Vasile Efros